

Надія СТРИШЕНЕЦЬ,

керівник Центру формування бібліотечно-інформаційних ресурсів НБУВ, канд. іст. наук

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗНАНЬ У СИСТЕМІ БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ НАУКИ (ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТЬ В АМЕРИКАНСЬКОМУ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВІ)

На основі оригінальних наукових джерел розглядається зміст та обсяг поняття «організація інформації» у бібліотекознавстві США, його співвідношення з поняттям «організація знань». Наводяться визначення, відзначається вплив на його еволюцію електронного середовища.

Ключові слова: організація інформації, організація знань, бібліотекознавство США.

Разом з комплектуванням організація відібраних для бібліотеки інформаційних ресурсів (ІР) становить основу діяльності бібліотеки, адже забезпечує доступ читачів до них і є характерним процесом як для контексту традиційної, так і цифрової бібліотеки. Головною метою такої організації є впорядкування та встановлення легкого й ефективного доступу як на полицях, так і в електронному середовищі бібліотеки. Останнім часом у зв'язку з розвитком різних видів електронних документів, залученням інтернет та веб-ресурсів дедалі частіше йдеться про організацію інформації (ОІ) в бібліотеках.

Організація інформації (organization of information)¹ [1, с. 215] – відносно нове поняття для американського бібліотекознавства й маловідоме для українського. Одне з багатьох, які прийшли до бібліотечної справи разом з комп'ютерними технологіями. Між тим організація інформації, як предмет, входить до навчальних планів підготовки бібліотекарів багатьох американських університетів, зокрема факультету бібліотекознавства та інформацієзнавства Католицького університету Америки у м. Вашингтон. В описі цього курсу, що викладався там, наприклад, протягом осіннього семестру 2009 р., сказано: «Курс вводить студентів у теорію, принципи, стандарти та методи організації інформації. <...> Наприкінці курсу студенти будуть здатні:

---

¹ Вживається також варіант – «information organization».

демонструвати розуміння принципів організації інформації, стандартів, методів та важливих понять, пов'язаних з організацією інформації, включаючи каталогізацію, авторитетний контроль, контрольовані словники, предметизацію і реферування та класифікацію» [2]. Курс під назвою «Організація інформації» викладається також для студентів коледжу інформаційних студій (College of Information Studies) Мерилендського університету, що розташований у Коледж Парку поблизу Вашингтона.

Робоча група Бібліотеки Конгресу, що вивчала майбутнє бібліографічного контролю в новому електронному середовищі, у Звіті, оприлюдненому 9 січня 2008 р., відзначила серед іншого, що багато програм з підготовки бібліотечно-інформаційних фахівців змістилися від викладання каталогізації до викладання організації інформації, хоча кілька програм продовжують пропонувати обидва курси [3, р. 38]. Минулого року у відомому американському спеціалізованому видавництві фахової літератури Libraries Unlimited («Бібліотеки без меж») у серії текстів з бібліотеко- та інформаєзнавства вийшло друком уже третє видання монографії «Організація інформації» [4].

У бібліотеках віддавна виконувалися процеси, які можна віднести до організації інформації. Адже розстановка книг у певному порядку, створення каталогів – алфавітних, предметних, систематичних, словникових тощо, підготовка різних видів бібліографічних покажчиків були традиційними засобами ОІ. Тобто історія її така ж тривала, як писемність та поява перших книгозбірень. Утім, як окреме поняття, «організація інформації», утвердилося порівняно недавно. Так, у тлумачному словнику Американської бібліотечної асоціації (АБА), виданому у 1983 р., термін на його позначення ще відсутній [5]. Потреба виділення нового поняття в контексті бібліотекознавства виникла разом з появою нових видів видань та технологічно відмінних способів ОІ в бібліотеках, таких як бази даних, електронні каталоги, стандарти кодування бібліографічних записів (MARC, Дублінське ядро і т. ін.), різних видів контрольованих словників, що привело до значного урізноманітнення видів та способів організації інформації.

Тезаурус Американського товариства інформаєзнавства та інформаційної технології подає термін «організація інформації» у такому контексті:

«Organization of information BT information operations NT cataloging, classification, database design, domain analysis, facet analysis, index language construction, indexing, relevance ranking, vocabulary control RT inverted files knowledge organization systems» [6, р. 98]. Де BT – broader term [1, с. 61] – термін вищого рівня, підпорядковуючий; NT – narrower terms [1, с. 203] – підлеглі, підпорядковані терміни; RT – related terms [1, с. 253] – споріднені терміни.

Отже, його місце в системі бібліотеко- та інформацієзнавства визначено таким чином: ОІ віднесено до інформаційної діяльності (information operations), адже саме цей термін визначено як вищий у ієрархії, родовий. У свою чергу до ОІ включено, як бачимо, каталогізацію, класифікацію, проектування баз даних, аналіз предметної області (домену), фасетний аналіз, побудову мови предметизації, предметизацію, ранжування за ступенем релевантності, словниковий контроль. Як споріднені терміни (related terms) названо інвертовані файли² та системи організації знань.

Саме останній термін «організація знань» (knowledge organization або organization of knowledge) нині найчастіше вживається в інформацієзнавстві разом з організацією інформації. Так, до «Міжнародної енциклопедії інформацієзнавства та бібліотекознавства», що вийшла друком у відомому видавництві Routledge у 2003 р., взагалі включено лише термін «організація знань» (organization of knowledge), а не «організація інформації» [7]. До його змісту автор статті Джеймс Андерсон з Ратгерського університету (Нью-Джерсі) відносить: предметизацію (indexing), реферування (abstracting), каталогізацію (cataloguing), бібліографічну класифікацію (bibliographic classification), бібліографію (bibliography), управління документами (records management) та керування знанням (knowledge management) у різних контекстах [7, р. 472]. За винятком останнього решта наведених понять належать до традиційного бібліотекознавства. З них: каталогізація, класифікація, предметизація повторюються і в згаданому вище тезаурусі як складники поняття «організація інформації». До речі, серед курсів, які викладав сам Д. Андерсен, були й організація інформації, і каталогізація та класифікація, і репрезентація знань для інформаційного пошуку.

Цікаво, що це задовго до періоду, що розглядається нами, американський бібліотекар Г. Блісс використовував цей складний термін organization of knowledge (організація знань) у назві своїх книг, надрукованих у 1929 та 1930-х роках [8]. Філософський термін «організація знання» (ОЗ) відомий віддавна. Ще давньогрецький філософ Порфирій схематично зобразив ОЗ у вигляді дерева, що вважається найранішим прикладом зображення знання у вигляді діаграми й відоме як «дерево Порфирія». Існує думка, що завдання збирання, класифікації та організації знання історично було роллю філософа, але нині є для цього більш звична професія – бібліотекаря [9].

Ми, звичайно, торкаємося цього поняття лише в контексті бібліотечної справи. У згаданій вище «Міжнародній енциклопедії

---

² Файли, які в системі керування базами даних містять ключ запису, який унікально ідентифікує запис, та покажчик до нього, що вказує програмі фізичне розміщення запису в базі даних.

інформацієзнавства та бібліотекознавства» зазначається, що «бібліотеко- і інформацієзнавство має справу з описом та організацією артефактів (повідомлень, текстів, документів), через які знання (включаючи почуття, емоції, бажання) представлено й поширено для інших. Ці ресурси знань часто називають також інформаційними ресурсами. Тому «організація знання» в контексті бібліотеко- і інформацієзнавства є короткою формою від «організації ресурсів знання» або «організації репрезентантів знання». Часто це називається «організацією інформації» [7, р. 471].

Отже, у межах бібліотечно-інформаційної галузі терміни «організація знання» і «організація інформації» в енциклопедії фактично пропонується вживати як взаємозамінні. При цьому до «організації знання» віднесено такі аспекти як ідентифікація повідомлень (найчастіше їх називають творами); ідентифікація текстів, у яких повідомлення (твори) представляється; опис змісту, особливостей та значення повідомлень. Результати ідентифікації та опису організовуються в предметні покажчики, каталоги, бази даних, електронні бібліотеки та інші інформаційно-пошукові системи для доступу за допомогою пошуку. А створення й організація цих ідентифікацій і описів називається, як уже зазначалося вище, предметизація, реферування, каталогізація, бібліографічна класифікація, бібліографія, керування записами і керування знаннями в різних контекстах [7, р. 471–472]. Як бачимо, Д. Андерсон, автор статті до енциклопедії, відносить до ОЗ майже ті самі складові, які за розглянутим вище тезаурусом складають зміст поняття організація інформації.

Знаний бібліотекознавець, професор університету Лонг Айленд (Нью-Йорк), головний редактор відомого журналу «Організація знань» (Knowledge Organization) Річард Смірагля в статті «Прогрес теорії в організації знання» стверджує, що «організація знання, принаймні як вона практикується в галузі бібліотеко- та інформацієзнавства, була переважно і є до сьогодні сферою діяльності з побудови засобів для накопичення (зберігання) та пошуку документальних об'єктів. Це засоби, такі як каталоги, покажчики та бази даних побудовані, щоб дати можливість швидкому керуванню та пошуку у великому зібранні ... записів, що представляють документи, які, у свою чергу, представляють записане знання. ... Класифікація вживає нотацію символів, щоб розмістити пов'язані поняття у відповідні групи. Контрольовані словники створені для того, щоб пом'якшувати лінгвістичну варіативність у документах та їх описах» [10, р. 331]. Отже, Р. Смірагля також пов'язує організацію знання в бібліотеці з такими засобами як каталоги, покажчики, бази даних, а також класифікації, контрольовані словники, тобто його трактування мало чим, лише в деталях, відрізняється від трактування Д. Андерсона.

Науковець зазначає, що в університеті Лонг Айленд (Нью-Йорк), професором якого він є, на факультеті бібліотеко- та інформацієзнав-

ства курс під назвою «Вступ до організації знань» є обов'язковим. Він містить огляд принципів бібліографічного контролю і організації знань, навігації онлайнних каталогів, постачальників бібліографічних ресурсів, пошукових засобів, інших методів від опису титульної сторінки до побудови індексів Десяткової класифікації Дьюї. Пізніше інші курси доповнюють його. Це реферування та предметизація; метадані: опис та доступ; представлення знань (предметний/тематичний аналіз, словниковий контроль, класифікація); і компаративна бібліографія [11, р. 28].

На тому, що бібліотека не просто організовує знання, а організовує саме записане знання акцентують увагу багато фахівців. Зокрема, відомий у бібліотечному світі Майкл Горман критикував одне з положень проекту документа, розробленого Спеціальною групою Американської бібліотечної асоціації стосовно вимог до випускників бібліотечно-інформаційних факультетів, через те, що там зазначалося, що «організація знань» – це пов'язування користувачів з інформацією, пов'язування людей з ідеями, забезпечення навчання, дослідження тощо. М. Горман зауважував, що термін «організація знань» у такій інтерпретації є дуже вразливим, що бібліотекарі не організовують знання як таке, а лише записане знання; вони не пов'язують людей з ідеями, а лише з тими, що втілені до записаного знання чи інформації [12, р. 9].

Характерно, що до остаточного тексту документа, який визначав обсяг базових знань, якими мають володіти випускники бібліотечних факультетів, акредитованих Американською бібліотечною асоціацією, ввійшло змінене формулювання. У ньому окремою позицією зазначено таку вимогу як «Організація записаних знань та інформації» (Organization of Recorded Knowledge and Information), до якої віднесено володіння випускниками принципами цієї організації, знання систем каталогізації, метаданих, предметизації, а також стандартів і методів класифікації, що використовуються для організації записаних знань та інформації («ALA's Core Competencies of librarianship», затверджений 27 січня 2009 р.) [13]. Тобто під організацією записаних знань та інформації розуміється згадувані в попередніх визначеннях процеси каталогізації, предметизації, класифікації та метаданих.

Елейн Свеноніас – професор-консультант факультету інформаційних студій Каліфорнійського університету, об'єднуючи такі різні дисципліни як описова та предметна каталогізація, предметизація і класифікація, приймає концептуальне бачення процесу організації інформації як використання спеціальної мови опису, яка називається бібліографічною мовою. Е. Свеноніас зауважує, що організація знання довершується, робиться викінченою через бібліографічну мову (чи правильніше через складний набір бібліографічних мов) із

семантикою, синтаксисом, прагматикою і правилами, що регулюють їхнє впровадження [14, р. 344]³.

Утім, нерідко під ОЗ розуміють класифікацію знань. Так частина авторів збірника статей «Організація знань та класифікація у міжнародному інформаційному пошуку» [15] зосереджується саме на класифікаційних системах, у тому числі їх майбутньому. І навіть при розгляді проблем, що їх несе електронне середовище, яке ставить високі вимоги до бібліотекознавства, та проблем опрацювання природних мов, термінології для інформаційного доступу й управління, більшість авторів розглядає організацію знань в аспекті традиційних класифікацій та тезаурусів і останнього спадкоємця класифікацій – онтологій і відповідно організації знань за допомогою онтологій (стаття Роберта Кента) [15]. А. Тейлор також відзначає, що в останні роки деякі фахівці з інформації почали посилатися на схеми класифікації, як на системи організації знань [4, р. 4].

Загалом термін і поняття організація знань (knowledge organization) досить поширені сьогодні. Діє засноване 22 липня 1989 р. Міжнародне товариство організації знань (International Society for Knowledge Organization, ISKO). Весь період становлення й розвитку (до 1996 р.) його президентом була Далберг Ингетраут (Dahlberg Ingetraut) [16, р. 11]. Утім те, що журнал Товариства з 1993 р. перейменований у Knowledge Organization, раніше називався «Міжнародна класифікація» (International Classification) (заснований 1974 р.), свідчить про певну ідентифікацію цих понять, що відзначалося нами раніше.

Журнал репрезентував організацію знань як поняття, що включає теорію понять, класифікацію та предметизацію і представлення знань, де під «представленням знань», як стверджує колишній президент Товариства Д. Ингетраут, «ми не лише розуміли логічну структуру представлення понять, а й усі проблеми найменування понять найбільш відповідними термінами, через що питання термінології розглядалися також» [16, р. 12]. Отже, тут ОЗ розширене до вивчення понять, як фрагментів знання, у тому числі, і їх термінологічного аспекту. На це, звичайно, не претендує організація інформації. Д. Ингетраут наводить аргументи, які дають змогу говорити про організацію знань як про окрему дисципліну. Вона доводить, що ОЗ розвинулася з більш-менш інтуїтивного мистецтва в нову і дійсно наукову дисципліну [16, р. 14].

Широко відомим і цитованим є погляд на знання І. Нонаки, викладений у відомому американському журналі Harvard Business Review, як

---

³ Недавно з'явилося нове видання цієї книги: Svenonius E. The intellectual foundation of information organization / Svenonius E. – Cambridge, MA : MIT Press, 2009. – 280 p. – Digital libraries and electronic publishing series.

на експліцитне (задокументоване знання) та імпліцитне, суб'єктивне знання, інтуїцію (*tacit knowledge*) [17]. Персональне, не задокументоване знання, яке часто знаходиться у людській свідомості, культурі та досвіді, також є його важливим компонентом, хоча воно й розглядалося І. Нонакою в контексті керування компаніями [18]. Такий погляд – вагомий аргумент пристати на точку зору М. Гормана, що бібліотекарі організують не знання як таке, а лише записане знання.

Т. Зеллефсен також вважає, що якщо розуміти організацію знань, як соціокогнітивну структуру знання певної галузі, то це означає, що організація знань – це триваючі соціокогнітивні семіотичні процеси, що мають місце в межах певної галузі знання. А отже, «у бібліотеко- та інформацієзнавстві ми не виконуємо організації знання; ми робимо представлення / репрезентації організації знання, і наше завдання, як я його бачу, розвивати методи, що дозволяють нам робити ці репрезентації настільки реалістичними, наскільки це можливо» [19, р. 514]. Приблизно такої ж думки дотримуються автори згадуваної монографії «Організація інформації»: «Ми обрали термін інформація замість знання, як наш вираз для того, що ми, як нам видається, організовуємо заради інших» [4, р. 3].

Отже, оглянувши різні визначення та тлумачення поняття «організація знання», все ж надамо перевагу нейтральнішому терміну «організація інформації». Через складність поняття «організація знання», причетність до його вивчення цілої низки дисциплін: філософії, логіки, лінгвістики, історії науки, когнітивної психології тощо вважатимемо, що складовою бібліотечної та інформаційної науки є або організація записаного знання або все ж організація інформації.

Можливо, лише в значенні інформація-як-знання (коли інформація поділяє характеристики знання – *information as knowledge*), посилаючись на категорію Майкла Бакленда, ці два поняття можна вважати ідентичними [20]. «Записане знання було б правильніше назвати – репрезентація знання, інформація-як-річ», – пише він [20, р. 40–41]. М. Бакленд розрізняє три види інформації: інформація-як-процес (процес інформування; процес, у результаті якого стають поінформованими); інформація-як-знання, яка стає таким, коли хтось стає проінформованим (*one becomes informed*); інформація-як-річ – фізичні об'єкти, такі як дані, документи [20, р. 43]. Деякі джерела взагалі живають як взаємозамінні терміни: організація знання (*knowledge organization* або *organization of knowledge*), організація інформації (*organization of information* або *information organization*).

Автори згадуваної монографії «Організація інформації» дають таке визначення цього поняття: «Процес опису інформаційних ресурсів та надання доступу до описів за ім'ям, назвою та тематикою, результатом

чого є записи, які слугують сурогатами справжніх одиниць записаної інформації, та логічно розміщені ресурси. Відоме також як Бібліографічний контроль» [4, р. 459]. Процес опису інформаційних ресурсів, як відомо, означає каталогізацію, яка в американських бібліотеках є ширшим, ніж в українських поняттям, бо включає і предметну каталогізацію (subject cataloging) тобто систематизацію та визначення і присвоєння предметних рубрик кожному бібліографічному запису. Як результат опису в наведеному визначенні згадуються також і «логічно розміщені ресурси», що стосується, треба вважати, як друківаних так і інших видів ресурсів – усіх, які проходять опрацювання.

Отже, основними змістовими частинами поняття організація інформації (як зрештою і поняття організація знань у контексті бібліотеки), які повторюються в різних визначеннях, є каталогізація, класифікація, укладання предметних покажчиків або предметизація, що означає забезпечення доступу до інформаційних ресурсів бібліотеки.

Звертає увагу в останньому визначенні практичне отождошення понять організація інформації і бібліографічний контроль. Не вдаючись у деталі останнього, яке потребує окремого розгляду, зазначимо лише, що бібліографічний контроль це широкий термін, що охоплює всю діяльність зі створення, організації, управління та підтримання сукупності бібліографічних записів, які репрезентують видання, наявні в бібліотечному чи архівному фонді, чи джерела, перелічені в покажчику або базі даних, щоб сприяти доступу до інформації, яка міститься в них [21, р. 69–70].

Предметизація, каталогізація та класифікація – це три основні традиційні методи організації інформації (ресурсів знання). З них класифікація та каталогізація – два головні види діяльності, що практикуються в бібліотеках протягом століть, щоб належно організувати IP на полицях. У процесі організації інформації вони доповнюють одне одного, забезпечуючи механізм розміщення інформаційних ресурсів на полицях та даючи змогу читачеві пошук необхідних видань. Присвоєння предметних рубрик або предметизація забезпечує доступ до зібраних документів та їх частин, незалежно від їх місця зберігання. Бібліотекарі використовують предметні рубрики для вербальної репрезентації тематики, представлені в інформаційних ресурсах. Це дає можливість читачам шукати за відповідними рубриками, впорядковану за допомогою списку предметних рубрик, інформацію. Перелічені засоби організації інформаційних ресурсів використовуються у всіх типах американських бібліотек протягом багатьох років.

Поява електронних ресурсів, електронного пошуку внесла зміни до змісту цих та інших понять. Нині поняття організація інформації поділяється на організацію друківаних ресурсів та організацію електронних (бібліографічних і небібліографічних) ресурсів, які вимагають

нових підходів, котрі відрізняються від тих, що використовувалися в традиційних бібліотеках. З'явилися нові способи та стандарти організації електронних ресурсів: бази даних та керування базами даних; таксономії та метадані, стандарти метаданих, такі як Дублінський набір основних елементів метаданих, а також нові, останні підходи до організації веб-ресурсів, наприклад, семантичний веб, з використанням онтологій для забезпечення семантичного доступу та пошуку веб-документів.

Отже, ОІ в бібліотеках має тривалу історію, яка бере початок 2 тис. років тому. Оскільки обсяги знання великі, шляхи його організації й комунікації також відповідно різні. З часу, коли у XIII ст. англійські франсисканські ченці подорожували від монастиря до монастиря, створюючи зведений каталог (*Registrum Librorum Angliae*) 183 монастирів, щоб організувати існуюче на той час записане знання, змінилося чимало. Впливи, яких зазнає зміст поняття організація інформації, досить відчутні. Нова глобальна епоха інформації дедалі більше стає відомою як суспільство знань. Ця зміна викликає до життя нові галузі й дисципліни всередині бібліотекознавства та інформацієзнавства.

Список використаної літератури

1. *Стрішенець Н. В.* Англо-український словник-довідник бібліотечно-інформаційної термінології / Надія Стрішенець; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. Вернадського. – К., 2004. – 329 с.
2. The Catholic University of America, School of Library and Information Science. CLSC 551 Organization of Information [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.faculty.cua.edu/bateman/syllabus551fall2009CLSC.pdf>. – Title from the screen. – (Дата звернення 25.08.2009).
3. On the Record: Report of the Library of Congress Working Group on the future of Bibliographic control. January 9, 2008 [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.loc.gov/bibliographic-future/news/lcwg-ontherecord-jan08-final.pdf>. – Title from the screen. – (Дата звернення 22.11.2009).
4. *Taylor A. G.* The organization of information / Arlene G. Taylor and Daniel N. Joudrey. – 3rd ed. – Westport, CT; London : Libraries Unlimited, 2009. – 512 p. – (Library and Information Science Text Series).
5. The ALA Glossary of Library and Information Science / H. Young, ed., with the assistance of T. Belanger... [et al.]. – Chicago : American Library Association, 1983. – XVI, 245 p.
6. ASIS&T thesaurus of information science, technology, and librarianship / A. Redmont-Neal, M. M. K. Hlava, editors / American Society for Information Science and Technology. – 3rd ed. – Medford, N.J. : Information Today, Inc., 2005. – 255 p.
7. *Anderson J. D.* Organization of knowledge / James D. Anderson // International Encyclopedia of Information and Library Science /

ed. by J. Feather, P. Sturges. – 2nd ed. – London; New York: Routledge, 2003. – P. 471–490.

8. *Bliss H. E.* The organization of knowledge and the system of the sciences / by Henry Evelyn Bliss; an introduction by John Dewey. – New York : H. Holt and Company, [1929]. – XX, 433 p. illus., diagrs.; Bliss H. E. The organization of knowledge in libraries and the subject approach to books / by Henry Evelyn Bliss. – New York: The H. W. Wilson Company, 1933. – 335 p.; Bliss H. E. The organization of knowledge in libraries / by Henry Evelyn Bliss. – 2nd ed., rev. and partly rewritten. – New York: The H.W. Wilson Company, 1939. – XVI, 347 p.

9. *Hoetzlein R.* The Organization of Human Knowledge: Systems for Interdisciplinary Research [Electronic resource] / R. Hoetzlein. – Mode of access: <http://www.rchoetzlein.com/quanta>. – Title from the screen. – (Дата звернення 25.08.2009).

10. *Smiralgli R. P.* The Progress of Theory in Knowledge Organization / Richard P. Smiralglia // *Library Trends*. – 2002. – Vol. 50. – N. 3. – P. 330–349.

11. *Smiralglia R. P.* Rethinking what we catalog: Documents as cultural artifacts / Richard P. Smiralglia // *Cataloging and Classification Quarterly*. – 2008. – Vol. 45. – N. 3. – P. 25–37.

12. *Gorman M.* Why teach cataloging and classification? / Michael Gorman // *Cataloging and Classification Quarterly*. – 2002. – Vol. 34. – N. 1/2. – P. 1–13.

13. ALA's Core Competencies of librarianship. Final version [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.ala.org/ala/educationcareers/careers/corecomp/finalcorecompstat09.pdf>. – Title from the screen. – (Дата звернення 27.08.2009).

14. *Svenonius E.* The intellectual foundation of information organization / Svenonius E. – Cambridge, MA : MIT Press, 2000. – 264 p. – Digital libraries and electronic publishing series.

15. Knowledge Organization and Classification in International Information Retrieval / ed. Nancy Joyce Williamson and Clare Beghtol. – Binghampton, N. Y.: Haworth Pr., 2003. – 244 p. Див. також рец. на цю кн.: McIlwaine, I. C. [Review on: Knowledge Organization and Classification in International Information Retrieval / ed. Naney J. Williamson and Clare Beghtol] // *Library Resources and Technical Services*. – 2005. – Vol. 49. – N. 1. – P. 62–65.

16. *Ingetraut D.* Knowledge organization: a new science? / Dahlberg Ingetraut // *Knowledge Organization*. – 2006. – Vol. 33. – P. 11–19.

17. *Nonaka I.* The Knowledge-Creating Company / Ikujiro Nonaka // *Harvard Business Review*. – 1991. – Nov.-Dec. – P. 96–99.

18. *Lee H.-W.* Knowledge Management and the Role of Libraries [Electronic resource] / Hwa-Wei Lee. – Mode of access: <http://www.white-clouds.com/iclc/cliej/cl19lee.htm>. – Title from the screen. – (Дата звернення 27.08.2009).

19. *Thellefsen T.* Knowledge Profiling: The Basis for Knowledge Organization / Torkild Thellefsen // *Library Trends*. – 2004. – Vol. 52. – N. 3. – P. 507–514.

20. *Buckland M. K.* Information and information systems / Buckland M. K. // New York: Praeger, 1991. – 225 p.

21. *Reitz J. M.* Dictionary for library and information science / Joan M. Reitz. – Westport, CT; London : Libraries Unlimited, 2004. – 788 p.